

Klachtnummer 2022/009

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klager] en [klaagster] (verder: klagers), ouders van [leerling] (12), leerling van [school] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 9 februari 2022 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen leerkracht [leerkracht] (verder: leerkracht), gedragswetenschapper [gedragswetenschapper] (verder: gedragswetenschapper) en adjunct-directeur [adjunct-directeur] (verder: adjunct-directeur [adjunct-directeur]). De Commissie heeft op 17 maart 2022 van interim directeur [interim directeur] (verder: directeur), een verweer ontvangen.

Klagers zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op 28 maart 2022 tijdens een besloten hoorzitting. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klagers;
- adjunct-directeur [adjunct-directeur];
- [adjunct-directeur 2], adjunct-directeur van de school (verder: adjunct-directeur [adjunct-directeur 2]).

II. Standpunt van klagers

Klagers zijn het niet eens met het schooladvies voor [leerling]. [leerling] heeft een Havo advies met uitstroombestemming VSO gekregen. De uitstroombestemming vinden klagers niet stroken met de sociaal emotionele- en verbale ontwikkeling van [leerling]. Klagers willen dat [leerling] regulier onderwijs moet kunnen volgen. Klagers zien geen voordeel in VSO voor [leerling].

Het huidige advies is gebaseerd op onvoldoende informatie over [leerling], aangezien [leerling] maar kort - anderhalf jaar - op de school heeft gezeten. [leerling] zit pas vanaf groep zeven op de school. Klagers hebben destijds zelf voor speciaal onderwijs gekozen. De vorige reguliere basisschool vond dat niet nodig. Een schooladvies moet worden gebaseerd op drie schooljaren. In groep zeven is [leerling] zijn sociaal-emotionele ontwikkeling achteruit gegaan, doordat er geen veiligheid heerste in de klas, en er geschreeuwd werd, kinderen fysiek werden en een van de leraren geen orde kon houden en geen structuur kon aanbrengen. Dit schooljaar is niet representatief om mee te nemen in het advies. Aan het eind van groep zeven kreeg [leerling] nieuwe medicijnen, waardoor hij enorm is gegroeid, verbaal,

sociaal-emotioneel en in zijn schoolprestaties. Als dit eerder was gebeurd, was [leerling] waarschijnlijk nooit op het speciaal onderwijs terechtgekomen. Ook heeft de school [leerling] het laatste jaar weinig heeft kunnen observeren, omdat hij door Corona veel thuisonderwijs heeft gehad.

Nog een reden voor [leerling] om niet naar het VSO te hoeven gaan is dat de reistijd naar de reguliere school veel korter is. De hiermee gepaard gaande prikkels worden daarmee ook beperkt. Vriendjes van [leerling] gaan ook naar deze reguliere school. En door de beperkte reistijd heeft [leerling] meer tijd om door te brengen met vriendjes uit de buurt. Dit alles zal zijn sociaal-emotionele en verbale ontwikkeling ten goede komen. Andersom vormt het VSO een belemmering in deze ontwikkeling, omdat [leerling] dan minder tijd heeft voor vriendjes. Bovendien wonen de kinderen van de VSO waarschijnlijk niet in de buurt.

[leerling] voelt zich niet veilig bij de [school]. Klagers denken dat dit te maken heeft met het onvoorspelbare gedrag van kinderen met gedragsstoornissen. [leerling] is bang voor dit gedrag. Ouders zijn bang dat als [leerling] te maken krijgt met oudere kinderen met dit soort gedragsstoornissen, dat [leerling] niet meer naar school durft en een thuiszitter wordt. Ook [leerling] zelf wil heel graag naar [beoogde VO school], een VO school dichtbij huis, veilig en met zijn vriendjes die hij nog van zijn vorige school kent. Voor klagers kwam het advies met uitstroombestemming heel onverwacht. Klagers hebben het schooladvies ondertekend, maar hebben later pas uitleg gekregen. Ondanks ondertekenen benadrukken klagers niet akkoord te gaan met het bestemmingsadvies.

Klagers hebben [leerling] in afwijking van het advies toch aangemeld bij [beoogde VO school]. [beoogde VO school] vindt het bestemmingsadvies VSO lastig, maar de aanmelding wordt wel in behandeling genomen.

III. Standpunt van de school

Het schooladvies voor uitstroom van een leerling uit groep 8 van het SO naar het voortgezet onderwijs bestaat uit twee onderdelen: de uitstroombestemming en het uitstroomniveau.

De uitstroombestemming wordt bepaald aan de hand van de volgende gegevens.

1. De ontwikkeling op het gebied van *leren leren*. Onder 'leren leren' verstaat de school de vaardigheden die nodig zijn om tot leren te komen. De vaardigheden zijn verdeeld in 5 categorieën: taakaanpak, uitgestelde aandacht/hulp vragen, zelfstandig doorwerken, samenwerken en reflectie. De doelen, gekoppeld aan deze categorieën worden verspreid over het leerjaar dagelijks aan de leerlingen aangeboden. Hierbij wordt de leerlijn van de CED groep (professionele ontwikkelaar van leer- en beoordelingsmiddelen) gevolgd. De leerkracht beoordeelt de leerlingen op basis van observaties in de klas. De prestaties op het gebied van 'leren leren' geven een indicatie voor de haalbaarheid van het gestelde uitstroomniveau. Om uiteindelijk een diploma te kunnen behalen zijn bepaalde vaardigheden op het gebied van leren leren nodig. Hoe hoger het uitstroomniveau hoe meer vaardigheden er gevraagd worden. Er is een schoolstandaard waaraan leerlingen in een bepaald leerjaar moeten voldoen. Op basis van de score zit een leerling in een basisaanbod, plusaanbod of intensief aanbod. De doelen behorend bij de categorieën op het gebied van 'leren leren' worden dagelijks geoefend in de klas. Andere factoren als de leermotivatie, zelfvertrouwen en concentratie worden ook meegenomen in het algehele beeld.
2. De ontwikkeling op het gebied van sociaal-emotioneel gedrag (SCOL en de leerlijn sociaal-emotioneel gedrag). Deze wordt gescoord door de leerkracht op basis van observaties in de klas. Er wordt aandacht besteed aan de volgende categorieën: Jezelf presenteren, aardig doen, opkomen voor jezelf, omgaan met ruzie, een keuze maken en ervaringen delen. De verschillende categorieën krijgen per maand extra aandacht.

3. De bevorderende en belemmerde factoren van een leerling met daaraan gekoppeld de onderwijsbehoeften.

Met betrekking tot de uitstroombestemming van [leerling] kan het volgende worden opgemerkt.

- Op de leerlijn 'leren leren' scoort [leerling] op de respectievelijke categorieën een 6, 4 (eindniveau), 6, 4 en 3 (6-punts schaal). De totaalscore is een 5. De schoolstandaard voor het speciaal onderwijs is een 6. Er is sprake van een intensief arrangement.
- Op de leerlijn sociaal-emotioneel gedrag scoort [leerling] op de respectievelijke categorieën een 3, 5, 4, 4, 5 en 5 (op een 6-punts schaal). De schoolstandaard is hier een 6. Er is sprake een intensief arrangement op 3 van de 6 categorieën.
- De SCOL laat een beneden gemiddeld resultaat zien, afgezet tegen leerlingen binnen het regulier onderwijs. A is hier de hoogste score; [leerling] scoort hier een E, de laagste score op een 5-punts schaal).
- Eind schooljaar 2020/2021 heeft nog overleg plaatsgevonden over een eventuele plaatsing in een maatwerktraject VSO i.v.m. de overprikkeling van [leerling].

Het uitstroomniveau wordt bepaald aan de hand van de volgende gegevens: IQ-gegevens, CITO toetsen, methodebonden toetsen en de Eindtoets.

Met betrekking tot het uitstroomniveau van [leerling] kan worden opgemerkt dat [leerling] in de basisaanpak op het SO functioneert. Hierbij is er op verschillende onderdelen sprake van aanvullende individuele onderwijsbehoeften boven op de basisaanpak van het SO.

Het bovenstaande is door de school vastgelegd in het 'Advies Voortgezet Onderwijs' d.d. december 2021. Hierin staat expliciet dat gezien de problematiek van [leerling] op sociaal-emotioneel gebied (met name het bepalende gedrag, het zwakke probleemoplossend vermogen en de forse prikkelgevoeligheid) en op het gebied van de leer- en werkhouding (met name de afleidbaarheid en de moeite met samenwerken) Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) wordt geadviseerd. Dit document is met ouders besproken, door ouders gelezen en door ouders ondertekend.

De school is van mening dat het vaststellen van het schooladvies de verantwoordelijkheid van de school is en dat het schooladvies niet overeen hoeft te komen met de wensen van ouders. Het vaststellen van het schooladvies en in het bijzonder het bepalen van de uitstroombestemming behoort tot de bevoegdheid van de school. Deze heeft een grote mate van beleidsvrijheid waar het een advies over de onderwijsbehoefte van een leerling betreft en heeft alle redelijke inspanningen geleverd (gedurende de schoolloopbaan van [leerling] op [de school]) die van de school verwacht mogen worden.

Het is niet aan de school om te bepalen of een leerling op een specifieke school voor voortgezet onderwijs kans van slagen heeft. De school geeft slechts aan welke ondersteuningsbehoefte de betreffende leerling heeft. Op verzoek van klagers zal de school aan elke door de ouders gewenste overstap meewerken. Daarom is de school van harte bereid – en zij heeft deze bereidheid ook meermaals uitgesproken – om mee te werken aan een start van [leerling] in klas 1 van het regulier voortgezet onderwijs, hetgeen de uitdrukkelijke wens van klagers is. Klagers hopen dat [leerling] kan starten op [beoogde VO school]. Ondanks dat school achter haar schooladvies met de uitstroombestemming voortgezet speciaal onderwijs blijft staan wil de school hier aan meewerken. Hetgeen ouders over de totstandkoming van het schooladvies hebben ingebracht, is slechts van toepassing op het uitstroomniveau. In deze kwestie staat het uitstroomniveau van [leerling] (havo) echter niet ter discussie.

De school heeft nog geen contact opgenomen met de nieuwe reguliere school, omdat klagers dat niet willen.

IV. Overwegingen van de Commissie

Het geven van een schooladvies voor het voortgezet onderwijs betreft een bevoegdheid van de school. Dit betekent dat de school hierin zelf gemotiveerd keuzes mag maken. De Commissie toetst in dergelijke gevallen terughoudend, dat wil zeggen dat zij beoordeelt of de school in redelijkheid tot haar schooladvies heeft kunnen komen. Alleen wanneer procedure- of andere regels niet zijn gevolgd of wanneer de uitkomst van de beslissing zodanig is dat een besluit in een gegeven geval in redelijkheid, gelet op alle daarbij betrokken belangen, niet genomen had mogen worden, is er ruimte voor de Commissie om tot een gegrondverklaring van de klacht te komen.

De Commissie merkt op dat de school met beperkte middelen heeft moeten komen tot een schooladvies, omdat [leerling] maar anderhalf jaar op de school heeft gezeten, waarbij ook nog sprake is geweest van thuisonderwijs wegens Corona. De school heeft hierover in de hoorzitting verklaard dat zij regelmatig met een korte beoordelingsperiode te maken heeft, omdat veel kinderen tussentijds instromen. De school heeft uitgelegd dat zij zich bij het bepalen van de uitstroombestemming heeft gebaseerd op observaties door de leerkracht in de klas. De leraar beoordeelt categorieën van vaardigheden van de leerling die bepalen of en in hoeverre de leerling kan komen tot 'leren leren'. Hierbij wordt de leerlijn van de CED groep gevolgd, zoals in detail door de school uitgelegd in haar verweer. De klacht betreft de uitstroombestemming, waarvoor de termijn van 3 jaar observatie niet geldt. Dat de school een onvolledig en/of een vertekend beeld van [leerling] heeft kan niet worden vastgesteld. Voor zover klagers hebben betoogd dat één van de leraren in groep zeven niet in staat is geweest om een veilig leerklimaat te scheppen, merkt de Commissie op dat de school dit ontkent en klagers deze stelling niet verder hebben onderbouwd, zodat daarvan niet kan worden uitgegaan.

De school heeft verklaard dat zij ook expliciet rekening gehouden heeft met de verandering van [leerling] zijn gedrag na de medicatie, maar dat zij desondanks toch is uitgekomen op het uitstroombestemming VSO.

De Commissie constateert dat de school voldoende heeft onderbouwd hoe zij is gekomen tot het advies voor [leerling]. De school heeft de procedure volgens de haar geldende richtlijnen gevolgd en rekening gehouden met de bijzondere omstandigheden van [leerling], zoals de korte beoordelingsperiode, veel thuisonderwijs en zijn nieuwe medicijnen. De Commissie is van oordeel dat de school in redelijkheid heeft kunnen komen tot haar schooladvies.

Volgens klagers is het bestemmingsadvies/schooladvies gegeven zonder overleg vooraf met klagers. Pas na ondertekening door klagers heeft de school een toelichting gegeven.

De Commissie constateert dat de school eind groep zeven met klagers een gesprek heeft gevoerd over trajecten binnen het VSO, maar dat zij zich - zo heeft de school op de hoorzitting verklaard - toen niet heeft gerealiseerd dat klagers [leerling] naar een reguliere school wilden laten uitstromen. Daar komt bij dat klagers zelf een enorme verbetering hebben geconstateerd na een verandering van medicijnen. Klagers zaten mede hierdoor op een ander spoor dan de school, hetgeen de school niet tijdig heeft waargenomen. In dit opzicht heeft de school in haar communicatie iets laten liggen. Door er al vanaf groep zeven vanuit te gaan dat klagers ook van mening waren dat [leerling] naar het VSO zou moeten uitstromen, heeft de school de verwachtingen van klagers niet tijdig kunnen bijstellen en is [leerling] geen gelegenheid voor eventuele aanpassing van zijn houding geboden. De Commissie concludeert dat door het niet op de hoogte zijn van de verwachtingen van klagers en [leerling], de school tekortgeschoten is in de communicatie. De Commissie verklaart dit klachtonderdeel gegrond.

De school heeft tijdens de hoorzitting uitgesproken dat zij in haar advisering bewust geen rekening houdt met een eventuele vervolgschool. Dat is een keuze die de ouders zelf maken. De school heeft wel uitgesproken dat juist [beoogde VO school] een school zou kunnen zijn waarop [leerling] kans van slagen zou hebben. De school heeft op de hoorzitting verklaard dat zij bereid is om met klagers en [beoogde VO school] te praten. Zij heeft ook verklaard dat voor [leerling] een terugkeergarantie bespreekbaar is, mocht de reguliere school op een gegeven moment toch een te grote stap blijken.

Ook is de bereidwilligheid uitgesproken, om [leerling] zo intensief als gewenst te begeleiden bij een eventuele overdracht. Klagers hebben tot nu toe het gesprek tussen de school en [beoogde VO school] tegengehouden, daar zij eraan twijfelen of contact tussen de school en [beoogde VO school] wel aan [leerling] ten goede komt. De Commissie overweegt dat klagers er goed aan zouden doen om in het belang van [leerling] over hun wantrouwen heen te stappen en samen met de school een gesprek te voeren bij [beoogde VO school], waarbij de school [beoogde VO school] ook kan adviseren in het nemen van maatregelen die kunnen helpen bij een goede schoolgang van [leerling].

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart het klachtonderdeel dat ziet op de totstandkoming van de uitstroombestemming ongegrond. De Commissie verklaart het klachtonderdeel dat ziet op de communicatie gegrond.

VI. Advies aan het bevoegd gezag

De Commissie beveelt het bestuur aan om tijdens de gesprekken in groep 7, zorgvuldig uit te vragen bij ouders, wat hun verwachtingen zijn. Dit kan voorkomen dat ouders en/of de leerling later worden verrast en verhoogt de kans dat het schooladvies wordt geaccepteerd.

Aldus gegeven op 28 maart 2022 door mr. M van der Veen, voorzitter, drs. V.M.L. Gommers-Weijnen en L.A.M. Swaans, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.C. Gröllers als secretaris.